

mw. drs J. Klijnsma

Gemeente Den Haag

Retouradres: Postbus 12 600, 2500 DJ Den Haag

Aan de voorzitter van de commissie Sociale zaken, Zorg,
Welzijn en Integratie en de voorzitter van de commissie
Veiligheid, Bestuur en Leefomgeving.

Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk

BSD/2003.3003 – RIS 112220

Doorkiesnummer

070 – 353 3351

E-mailadres

Aantal bijlagen

Datum

6 januari 2004

Onderwerp

Gebruikersruimte Schilderswijk

Inleiding

In juli 2001 is besloten tot het realiseren van Opvang Voorzieningen voor Harddrug Gebruikers (OVHG), in het vervolg gebruikersruimte genoemd. De volgende uitgangspunten zijn hierbij geformuleerd. Deze gebruikersruimte heeft een breed zorg- en begeleidingsaanbod en moet worden gezien als een onderdeel in de zorgketen van harddruggebruikers. Gebruikers wordt een plek geboden waar zij rustig en veilig kunnen gebruiken, de voorziening is een laagdrempelige opstap voor (drug)hulpverlening en de openbare ruimte wordt ontlast. De voorziening is bedoeld voor een relatief kleine groep verslaafden uit de directe omgeving van de gebruikersruimte. Er zal worden gewerkt met een toelatingssysteem. Voor de realisering van nieuwe initiatieven in de verslavingszorg (continuering experiment verstrekking van heroïne, uitbreiding van decentrale zorg in wijken, gebruikersruimten) is op de gemeentebegroting €1,5 miljoen in 2003, oplopend tot €2 miljoen in 2006), gereserveerd.

Parnassia zal als zorgaanbieder het beheer van de gebruikersruimte uitvoeren. De politie heeft de verantwoordelijkheid om in nauw overleg met de beheerder en de wijk de openbare orde in de directe omgeving van de voorziening te bewaken. Voor de gebruikersruimte wordt een beheerscommissie ingericht waarin de buurt, Parnassia, de politie en de gemeente vertegenwoordigd zijn.

Gezien de specifieke eisen die er aan een gebruikersruimte gesteld worden (niet in portieken, de minimale oppervlakte, vluchtwegen, beheersbaarheid, Arbo-eisen etc.) is het vinden van een geschikte locatie geen sinecure gebleken. In de Schilderswijk bleek het voormalige politiebureau aan de Van der Vennestraat 85 (op een steenworp afstand van Bureau De Heemstraat) de meest geschikte locatie voor de vestiging van de eerste gebruikersruimte. Om het gebouw geschikt te maken voor het gebruik door Parnassia is een aanzienlijke verbouwing noodzakelijk.

In de besluitvorming over deze voor Den Haag nieuwe voorziening is gesteld dat het proces van gedegen communicatie met de bewoners essentieel is voor de realisering ervan. De burgers/wijkorganisaties moeten zich duidelijk kunnen uitspreken over nut en noodzaak van wijkgebonden voorzieningen. Zoals toegezegd informeren wij u hierbij over het doorlopen traject en het standpunt van het college.

Inlichtingen bij

Het overleg met de Schilderswijk

Voordat er zicht was op een concrete locatie in het centrum is er tussen het raadsbesluit en het traject rond de Van der Vennestraat al bij verschillende gelegenheden naar voren gekomen dat er in algemene zin draagvlak is voor een gebruikersruimte. Voorbeelden hierbij zijn de bijeenkomsten in Concordia en het draagvlaktraject rond het Teniersplantsoen. Daarnaast kwam dit draagvlak naar voren tijdens verschillende bijeenkomsten en gesprekken met vertegenwoordigers van wijkbewoners en één op één gesprekken met mensen. Er zijn al zo'n twintig steden in Nederland waarin gebruikersruimten zijn gevestigd. De ervaringen zijn over het algemeen positief. Om te leren van de ervaringen elders is er een werkbezoek geweest aan Rotterdam. Een aantal wijkbewoners en de burgemeester hebben hieraan deelgenomen en de stemming was positief.

Op 9 september heeft het college ingestemd met de start van het communicatietraject rond de eerste beoogde locatie voor de gebruikersruimte, de Van der Vennestraat 85.

Het overleg met de wijk rond de eerste gebruikersruimte heeft plaatsgevonden in de periode van 23 oktober tot en met 18 november 2003. Uiteraard zijn er ook in de voorbereidingsfase al regelmatig contacten geweest met sleutelfiguren in de wijk. In de genoemde periode is, aan de hand van een door B&W geaccordeerd overlegtraject, op tientallen plaatsen, momenten en settings overleg gevoerd met Schilderswijkers, bedrijven en instellingen (moskeeën, scholen, gezondheidsinstellingen etc.) en is er voorlichting en uitleg gegeven door de gemeente, Parnassia en de Politie. Er is zowel overleg geweest in grote zalen als in kleine groepjes in de wijk en bij mensen thuis. Daarnaast is met een bus met enige tientallen wijkbewoners en raadsleden een bezoek gebracht aan een vergelijkbare opvangvoorziening in Apeldoorn. In het totaal is met een paar honderd mensen gesproken.

In de meeste gevallen was er goede gelegenheid om informatie over te dragen, vragen te beantwoorden, suggesties mee te nemen en naar de mening van de wijk te luisteren. Tijdens het traject zijn geen onverwachte vragen of argumenten naar voren gekomen die bijstelling van de plannen vereisten. Wel blijkt dat het onderwerp "drugs" voor veel mensen taboe is en dat er grote kennisachterstand is over de aanpak van problemen rond drugs. In de gesprekken zijn veel misverstanden ontzenuwd en is veel onnodige onrust weggenomen. De meest voorkomende misvattingen waren dat verslaafden gratis drugs krijgen, dat er gebruikers uit andere delen van Den Haag (of verder) worden toegelaten tot de ruimte en dat de buurt er slechter van wordt. Het was hierbij ook zeer nuttig te kunnen verwijzen naar de ervaringen in andere steden.

Aan het einde van het gehele traject kan gesteld worden dat een gebruikersruimte door de meerderheid van de gesproken mensen gezien wordt als een voorziening die bijdraagt om de overlast in de wijk te verminderen. In de directe omgeving van het pand zelf, maar deels ook verder weg, overheerst het onbegrip voor de keuze van dit specifieke pand, de angst voor de effecten van de ruimte en het ontbreken van het vertrouwen in het oplossingsgehalte van de voorziening. Kortom van draagvlak in de directe omgeving kan niet gesproken worden.

Het zijn vanzelfsprekend de felste tegenstanders die, vooral bij overleggen met grotere groepen, de boventoon voeren. Voorstanders zijn veel minder geneigd zich te organiseren en zich in felle bewoordingen te uiten. Desondanks zijn ook zij zichtbaar geworden in het traject.

De meest gehoorde (soms tegenstrijdige) argumenten tegen de gebruikersruimte aan de Van der Vennestraat zijn:

- er is nu op het park geen drugsprobleem (anderen zeggen van wel);
- onveiligheid en slechte voorbeeldwerking voor de kinderen die op het plein spelen;
- aanzuiging van overlastgevende verslaafden en dealers;
- de wijk is al zo slecht en er zijn al veel problemen met jongeren en illegalen;
- er is veel meer behoefte aan een gebruikersruimte in Transvaal;
- weinig vertrouwen in de politie (komen niet of te laat);

- de waarde van de huizen zal dalen;

De harde kern van de tegenstanders bestaat voornamelijk uit mensen die rond het park wonen en huiseigenaren in de directe omgeving. Een aantal van deze mensen is bij meerdere gesprekken aanwezig geweest om hun mening naar voren te brengen. Zij verwezen hierbij naar de ruim 1700 handtekeningen en petitie's die tegen de komst van de ruimte zijn verzameld. Bij dit aantal zijn ook de onleesbare handtekeningen zonder naam of adres meegeteld. Vaak is er vaak meerdere keren (tot acht keer) per adres getekend.

De groep felle tegenstanders lijkt alleen genoeg te nemen met het afblazen van het plan. Toen gedurende het traject bleek dat deze beslissing nog niet was genomen, is er meerdere keren bedreigd met het in brand steken van de voorziening en het aanvallen van gebruikers.

Tijdens de afsluitende bijeenkomst zijn drie alternatieve locaties aangedragen:

- 1) Schilderswijk, bedrijventerrein Parallelweg;
- 2) Stationsbuurt, voormalig autoverhuurbedrijf Zieken;
- 3) Transvaal, industrieterrein Uytenhaghestraat.

Uitgangspunt van het beleid is een wijkaanpak. Een gebruikersruimte in de Schilderswijk moet een oplossing bieden voor de problemen in de Schilderswijk. Alle twee de locaties in de Stationsbuurt en Transvaal vallen om deze reden af.

De locatie in de Schilderswijk betreft een kleinschalig bedrijventerrein. De belangrijkste nadelen zijn dat een gebruikersruimte niet past in het bestemmingsplan en dat er op dit moment geen ruimte beschikbaar is. Verder zijn alle argumenten van de tegenstanders (voorbeeldwerking, aanzuigende werking, geen vertrouwen in de politie, wijk gaat achteruit etc.) onverminderd van toepassing.

Tot slot een samenvatting van de belangrijkste maatregelen en afspraken die zijn gemaakt om de gebruikersruimte een succes te laten worden (zie ook bijlage 1):

- 1) Professionele begeleiding;
- 2) Helder toelatingsbeleid;
- 3) Duidelijke huisregels en sancties;
- 4) Het instellen van een beheerscommissie met daarin onder andere vertegenwoordigers vanuit de bewoners, ondernemers, scholen, moskeeën, politie, Parnassia en de gemeente;
- 5) Afspraken met de politie over hun rol en de prioriteit van meldingen.

Besluit

Samenvattend is geconstateerd dat er voldoende draagvlak is in de Schilderswijk breed en onvoldoende rond het Van der Vennepark. Het college van B&W heeft op 6 januari 2004 besloten tot de vestiging van de gebruikersruimte aan de Van der Vennestraat. De Driehoek kan zich vinden in dit besluit. Naar verwachting kan de ruimte eind 2004 in gebruik worden genomen.

Met vriendelijke groet,

Jetta Klijnsma